ความพึงพอใจและความรู้เนื้อหารายการในการให้บริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันในรายการโทรทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์[1]

ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสาร[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สนับสนุนส่งเสริมให้มีรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงและการให้บริการล่ามภาษามือ เป็นการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการให้บริการคำบรรยายแทนเสียง การให้บริการล่ามภาษามือ และการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกัน โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ โดยทำการศึกษาความพึงพอใจและความรู้เนื้อหาที่มีต่อรายการประเภทพยากรณ์อากาศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนมีความพึงพอใจรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในคราวเดียวกันมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจในการชมรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว และรายการที่มีบริการล่ามภาษามือเพียง

---

* วันที่รับบทความ 2 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2566

[1] บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง *การศึกษาการให้บริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันในรายการโทรทัศน์* ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายได้ประจำปี พ.ศ. 2564 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และได้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี รหัส COA NO. 21 RMUTT_REC NO. Full 21/63

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อย่างเดียว และการเปรียบเทียบความรู้เนื้อหารายการโทรทัศน์ประเภทพยากรณ์อากาศ พบว่า นักเรียนที่ดูรายการที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกัน มีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่ดูรายการที่มีบริการเฉพาะคำบรรยายแทนเสียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่ดูรายการที่มีบริการเฉพาะล่ามภาษามืออย่างเดียวแต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน ความพึงพอใจ ความรู้เนื้อหา

The Gratification and Content Perception in Sign Language Interpreter and Closed Captioning Services Simultaneously on TV Program from Students at Setsatian School for the Deaf under the Royal Patronage of His Royal Highness Crown Prince Maha Vajiralongkorn

Waiyawut Wuthiastasarn[3]

Abstract

This research recommends the promotion of TV programs that include closed captioning and sign language interpreter services in order to defend the right of individuals with disabilities to access, recognize, and benefit from the television industry in Thailand. The study aims to compare the closed captioning, sign language interpreter, and both closed captioning and sign language interpreter synchronized on weather forecast program with senior high school students of Setsatian School for the Deaf under the Royal Patronage of His Royal Highness Crown Prince Maha Vajiralongkorn. The results showed that samples were satisfied with the program that offered closed captioning and sign language interpreter, as well as the program that provided the closed captioning and a sign language interpreter at the same time. The group of students who viewed the program using closed captioning and sign language interpreter services together was more satisfied than the others.

[3] Assistant Professor, Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

According to a comparison of the content perception from the weather forecasts program, students who viewed the program using both services had higher scores than students who viewed the program with closed captioning at a statistically significant level of 0.05 and higher score than students who viewed program with a sign language interpreter but not different statistically significant level of 0.05.

Keywords: sign language interpreter, closed captioning, sign language interpreter and closed captioning services simultaneously, gratification, content perception

บทนำ

สื่อมวลชนมีความสำคัญอย่างมากในการเป็นสะพานเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ช่วยรายงานข่าว นอกจากนี้ ความสำคัญของสื่อโทรทัศน์ยังรวมถึงการให้ความรู้และให้บริการรายการข่าวต่างๆ รวมถึงรายการพยากรณ์อากาศแก่ผู้คนเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมอีกด้วย Aljedaani et al. (2021) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อโทรทัศน์ที่ยังใช้ในการเรียนการสอนนอกระบบ และการเรียนแบบออนไลน์ที่ต้องอาศัยสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ในบริการของกิจการสาธารณะ ในประเทศไทยมีการเรียนออนไลน์โดยใช้โทรทัศน์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเช่นกัน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กำหนดให้ต้องมีการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทล่ามภาษามือ และคำบรรยายแทนเสียง เพื่อให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ แต่จากการศึกษาการเรียนการสอนออนไลน์พบว่า ยังขาดการสนับสนุนอยู่มาก (Hanjarwati and Suprihatiningrum, 2020) เมื่อพิจารณาถึงคนพิการและผู้ด้อยโอกาสที่รับชมรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการศึกษาของ Bosworth et al. (2020) พบว่า คนหูหนวกจะสังเกตผู้ประกาศในจอโทรทัศน์บริเวณใบหน้าและริมฝีปากมากเป็นพิเศษ (ทั้งนี้เพราะการสื่อสารของคนหูหนวกจะใช้การมองผ่านการสื่อสารทางอวัจนภาษาเป็นสิ่งสำคัญ–ผู้วิจัย) ดังนั้น ในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผู้ประกาศในจอโทรทัศน์จำเป็นต้องสวมหน้ากากอนามัย จึงเป็นอุปสรรคในการรับรู้การสื่อสารของคนหูหนวกอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทางโทรทัศน์จึงอาจมีความจำเป็นต้องนำสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการประเภทอื่น เช่น การให้บริการคำบรรยายแทนเสียงเข้า (closed captioning) มาร่วมด้วย เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ของผู้บกพร่องทางการได้ยินว่า ผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ได้จริงหรือไม่ ในเมื่อความเป็นจริงแล้วรายการโทรทัศน์มักจะมีการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงประเภทเดียว เช่น มีบริการล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว หรือ

มีบริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว รวมทั้งในการสืบค้นงานวิจัยมักจะพบว่า มีการศึกษาแยกส่วนกันระหว่างการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำบรรยายแทนเสียง (closed captioning) และการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับล่ามภาษามือ (sign language) ที่แยกออกจากกัน การสื่อสารด้วยภาษามืออาจถูกพิจารณาในสาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาว่าเป็นภาษาของชนเผ่าหรือภาษาของชนกลุ่มน้อย ซึ่งไม่ได้มองว่า คนหูหนวกเป็นคนพิการหรือคนด้อยโอกาส (Timmermans, 2005) ดังนั้น การมีบริการล่ามภาษามือให้แก่คนพิการทางการได้ยินจึงอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการให้บริการเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในฐานะของสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของชุมชนคนหูหนวกด้วยอีกประการหนึ่ง ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินพบว่า การสอนมักจะใช้ภาษามือช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น วนิดา ฉัตรวิราคม (2561) ทำการศึกษาเรื่องบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยนำภาษามือมาใช้เพื่อแปลความหมายเพื่อฝึกทักษะทางวิทยาศาสตร์ให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผลปรากฏว่า ช่วยให้มีผลการเรียนดีขึ้น ศศิธร ทรัพย์วัฒนไพศาล และอนิรุทธ์ สติมั่น (2555) ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาผลการใช้บทเรียนมัลติมีเดียเรื่องคำศัพท์ภาษามือไทยโดยการเล่านิทานที่มีผลต่อทักษะการใช้ภาษามือของนักศึกษาล่ามภาษามือไทย วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ภาษามือสามารถช่วยให้คนบกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าใจเนื้อหาจากการเรียนได้ดีขึ้นเช่นกัน ส่วนการศึกษาที่เป็นลักษณะของการใช้ตัวหนังสือปรากฏในสื่อโทรทัศน์ จากการศึกษาการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นตัวอักษรในรายการโทรทัศน์ประเทศญี่ปุ่นพบว่า ตัวอักษรหรือคำบรรยายที่เรียกว่า “Telop” ถูกใช้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจผู้ชมในรายการโทรทัศน์ (Sasamoto et al., 2016) อักษรที่ใช้ถูกออกแบบโดยเกี่ยวข้องกับสีสันและความเข้มของสี มีการศึกษาพบว่า สีของตัวอักษรที่มีโทนความทึบ (deep) จะส่งผลต่อการรับรู้ในแง่ของการให้ความสำคัญต่อคุณค่าข่าวเพิ่มมากขึ้น (Li et al., 2021) สิ่งนี้ไม่เหมือนกับคำบรรยายแทนเสียง โดยทั่วไปจากการวิจัยเกี่ยวกับ

คำบรรยายแทนเสียง เช่น การศึกษาของ Jensema et al. (2000) ศึกษาเรื่อง *Eye Movement Patterns of Captioned Television Viewers* พบว่า คนดูจะใช้เวลาการอ่านคำบรรยายเท่าที่คำบรรยายปรากฏ และพบว่า คนดูจะละสายตาอ่านคำบรรยายเพียงเท่านั้น จากนั้นก็กลับมาดูภาพต่อไป (de Linde and Kay, 1999) การวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า คำบรรยายเป็นเพียงส่วนเสริมเนื้อหาในข้อมูลของรายการมากกว่าจะเป็นส่วนสำคัญ (d'Ydewalle and De Bruycker, 2007; Jensema et al., 2000; de Linde and Kay, 1999) จำนวนอักษรในคำบรรยายแทนเสียงก็มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นของคนบกพร่องทางการได้ยินหรือคนหูหนวกเช่นเดียวกัน หากมีจำนวนอักษรมาก จะทำให้ผู้ชมใช้เวลาในการอ่านมาก และในทางกลับกัน หากจำนวนอักษรที่มีน้อยผู้ชมก็จะใช้เวลาในการอ่านได้น้อย (Fresco, 2015) มีการพบว่า คนหูหนวกจะใช้เวลากับอักษรที่ปรากฏนานกว่าคนหูปกติ อาจจะเป็นเพราะคนหูหนวกมีความสามารถในการอ่านน้อยกว่าคนปกติ (Szarkowska et al., 2011)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา นอกจากจะเห็นถึงการแยกส่วนระหว่างการศึกษาภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงแล้ว ยังไม่ค่อยพบการศึกษาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 2 ไปพร้อมๆ กัน ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่มีการศึกษาภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในครั้งเดียวกันเพียง 1 ชิ้น คือ การศึกษาของศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ ที่ทำการศึกษา "เรื่องชวนคิดเกี่ยวกับประเภทรายการและสัดส่วนการให้บริการสำหรับการจัดให้บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพในกิจการโทรทัศน์ไทย" โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของกิจการโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งยังพบความขัดแย้งต่อนิยามของกฎหมายในประเภทของรายการ ที่อาจจะมีผลต่อการปฏิบัติในการให้บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพ (ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, 2562) ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ยังไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวกับการให้บริการเพื่อคนบกพร่องทางการได้ยินประเภทคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในคราวเดียวกัน ส่วนการศึกษาในต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่า

ที่ประเทศอินเดียมีการวิจัยโดย Sharma and Rao (2018) ทำการเปรียบเทียบโดยให้คนหูหนวกชมคลิปรายการที่มีคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว และชมคลิปรายการที่มีล่ามภาษามือ และให้ชมคลิปรายการทั้งสองประเภทร่วมกัน ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปรายการที่มีคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือร่วมกัน มีผลคะแนนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปรายการที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว และกลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปรายการที่มีการให้บริการล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นที่คล้ายคลึงกันกับการศึกษานี้ และจากการสืบค้นยังไม่พบงานวิจัยในประเทศไทย

จากข้อสังเกตดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจเพื่อศึกษาการสื่อสารผ่านการเรียนรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยิน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ของคนพิการและคนด้อยโอกาส โดยกำหนดให้มีการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ได้แก่ บริการล่ามภาษามือ (sign language) บริการคำบรรยายแทนเสียง (closed captioning) ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยิน และบริการเสียงบรรยายภาพ (audio description) ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ผู้บกพร่องทางการเห็น (สำนักงาน กสทช., 2559) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาของสำนักงาน กสทช. นี้ยังส่งผลให้คนพิการและคนด้อยโอกาสได้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้จากสื่อโทรทัศน์ ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองจากแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (live long learning) โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยผู้วิจัยสนใจว่า รายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในคราวเดียวกันจะสามารถช่วยให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้มากกว่ารายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว หรือรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียวหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษากับโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ โดยโรงเรียนแห่งนี้มีการจัดการศึกษาของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือคนหูหนวก

มานานกว่า 70 ปี เริ่มจากหน่วยทดลองสอนคนหูหนวกโรงเรียนเทศบาล 17 (วัดโสมนัสวรวิหาร) ต่อมาพัฒนาเป็นโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระบบ total communication and the manual method ซึ่งเป็นวิธีการเรียนทั้งภาษามือและการอ่านตัวหนังสือที่เป็นอักษรไปด้วยกัน (Branson et al., 2005) โดยทำการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยการเปิดอบรมภาษามือให้กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้สามารถเรียนรู้ภาษามือควบคู่ไปด้วย รวมถึงการเสริมทักษะของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย การเรียนการสอนได้ถูกปรับให้สอดคล้องตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นการศึกษาพิเศษประเภทหนึ่ง จนกระทั่งเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสภาวะการณ์วิกฤติซึ่งมีการระบาดของเชื้อโรคที่เกิดขึ้นมาใหม่ หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) รายการโทรทัศน์ได้ทำหน้าที่รายงานยอดผู้ติดเชื้อประจำวันจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของรัฐบาลที่ทำหน้าที่ให้ความรู้กับประชาชน และมีผลลัพธ์ที่ดีในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) กรณีดังกล่าวจะเห็นว่า สื่อโทรทัศน์มีประโยชน์ในการเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชนอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ระหว่างเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้โรงเรียนในสังกัดเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากแบบปกติเป็นรูปแบบออนไลน์ โดยการเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนทำการเรียนอยู่ที่บ้าน และมีครูผู้สอนทำการสอนจากโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ) ทำให้ระหว่างนี้สื่อโทรทัศน์ที่มีรายการให้ความรู้ต่างๆ สามารถทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในขณะที่ต้องเรียนอยู่ที่บ้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์

2. เพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้การทดลองแบบ one group posttest only design ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ เนื่องจากเป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกในประเทศไทย และมีการสอนระบบ total communication and the manual method ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งจำแนกออกเป็นคนหูหนวกและคนหูตึง โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีสายตาเป็นปกติ หรือได้รับการแก้ไขแล้ว จำนวน 45 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 15 คนให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ทำขึ้นมาใหม่เป็นรายการพยากรณ์อากาศที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่สองจำนวน 15 คนให้ดูรายการพยากรณ์อากาศที่มีบริการล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว และกลุ่มที่สามจำนวน 15 คนดูรายการพยากรณ์อากาศที่มีบริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน จากนั้นทำการตอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม เพื่อทราบความพึงพอใจและความรู้เนื้อหาในรายการและวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ภาพที่ 1 รายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียง

ภาพที่ 2 รายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ

ภาพที่ 3 รายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและบริการล่ามภาษามือในคราวเดียวกัน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ และระดับการได้ยิน โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	6	13.33
หญิง	39	86.67
รวม	45	100

ตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง คือมีเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และมีเพศหญิงจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นลักษณะความบกพร่องทางการได้ยินของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการได้ยินโดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการได้ยิน

ระดับการได้ยิน	จำนวน	ร้อยละ
หูตึง	37	82.22
หูหนวก	8	17.78
รวม	45	100

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนหูตึงจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 และเป็นคนหูหนวกจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในรายการโทรทัศน์ที่มีบริการ

คำบรรยายแทนเสียง ล่ามภาษามือ และบริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในคราวเดียวกันตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ

ตารางไขว้		ความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	SD
ประเภทการให้บริการ	คำบรรยายแทนเสียง (CC)	3.280	0.906
	ล่ามภาษามือ (SL)	3.353	1.218
	ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน (SL/CC)	3.480	0.992
รวม		3.371	1.026

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่ให้บริการคำบรรยายแทนเสียง ล่ามภาษามือ และล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจล่ามภาษามือมากกว่าคำบรรยายแทนเสียง ที่ค่าเฉลี่ย 3.353 และ 3.280 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.480

ภาพที่ 4 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่ให้บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ล่ามภาษามือ (SL) และล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน (SL/CC)

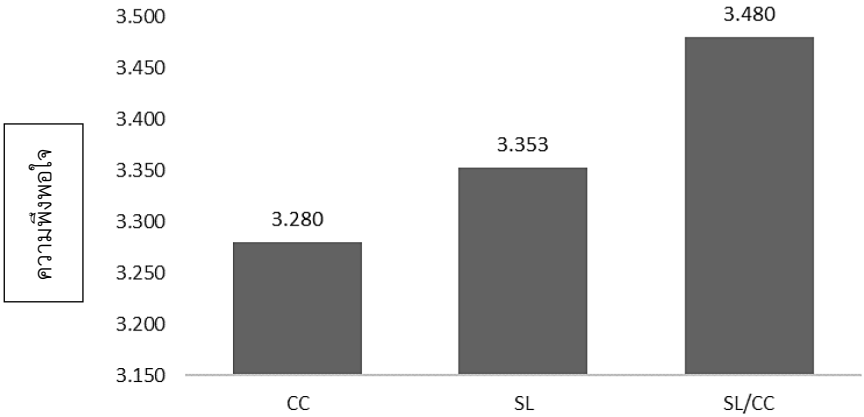

ผลการวิเคราะห์ความรู้เนื้อหารายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียง ล่ามภาษามือ และบริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือในคราวเดียวกันตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการ

ตารางไขว้		ความรู้เนื้อหารายการ	
		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	SD
ประเภทการให้บริการ	คำบรรยายแทนเสียง (CC)	3.400	2.063
	ล่ามภาษามือ (SL)	6.067	2.520
	ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน (SL/CC)	6.533	2.949
รวม		5.333	2.845

จากตารางที่ 4 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่ให้บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เนื้อหารายการต่อคำบรรยายแทนเสียงน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีล่ามภาษามือที่ค่าเฉลี่ย 3.400 และ 6.067 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เนื้อหารายการจากการชมรายการที่มีล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันที่ค่าเฉลี่ย 6.533

ภาพที่ 5 ค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่ให้บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ล่ามภาษามือ (SL) และล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน (SL/CC)

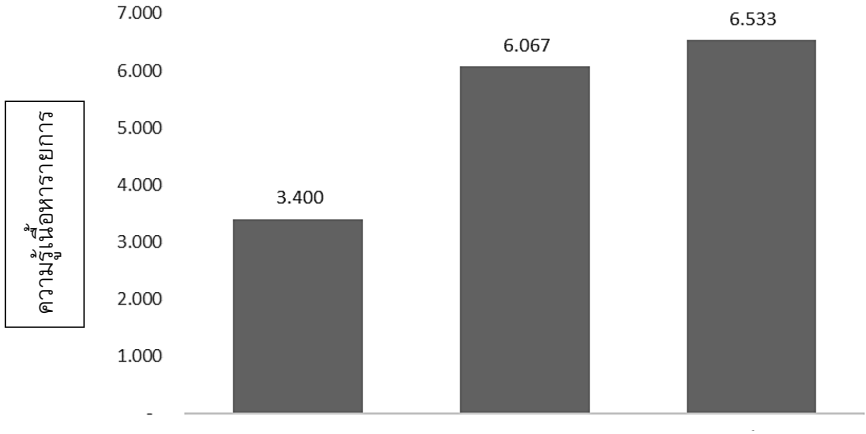

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์และบริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน จะแสดงให้เห็นในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงกับบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์และบริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน

รายการโทรทัศน์ที่มีบริการ	ความพึงพอใจ			F	Sig.
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		
บริการคำบรรยายแทนเสียง	15	3.280	0.906	0.140	0.870
บริการล่ามภาษามือ	15	3.353	1.218		
บริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน	15	3.480	0.992		
รวม	45	3.371	1.026		

จากการทดสอบสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและบริการล่ามภาษามือในคราวเดียวกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในบริการคำบรรยายแทนเสียงที่ 3.280 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในบริการล่ามภาษามือที่ 3.353 และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงที่ 3.480 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความรู้เนื้อหารายการกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและบริการล่ามภาษามือในคราวเดียวกัน จะแสดงให้เห็นในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความรู้เนื้อหารายการต่อการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงกับบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์และบริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน

รายการโทรทัศน์ที่มีบริการ	ความรู้เนื้อหารายการ			F	Sig.
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		
บริการคำบรรยายแทนเสียง	15	3.400	2.063	6.662	0.003*
บริการล่ามภาษามือ	15	6.067	2.520		
บริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียง	15	6.533	2.949		
รวม	45	5.333	2.845		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบสถิติ เมื่อนำรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงและรายการที่มีบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันให้กลุ่มตัวอย่างชม แล้วทำการทดสอบความรู้เนื้อหารายการ พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงกับรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ และบริการคำบรรยายแทนเสียงและบริการล่ามภาษามือในรายการโทรทัศน์ในคราวเดียวกันมีความรู้เนื้อหารายการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีบริการคำบรรยายแทนเสียงมีค่าเฉลี่ยที่ 3.400 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีการให้บริการล่ามภาษามือมีค่าเฉลี่ยที่ 6.067 และกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันมีค่าเฉลี่ยที่ 6.533 ซึ่งมีลำดับความรู้เนื้อหารายการมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรายการที่มีการให้บริการเพียงอย่างเดียว เมื่อนำคะแนน

ความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการตามลักษณะการให้บริการที่ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จะแสดงผลในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการต่อการชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการที่ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD)

ประเภทการให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	คำบรรยายแทนเสียง	ล่ามภาษามือ	ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน
		3.400	6.067	6.533
คำบรรยายแทนเสียง	3.400	-	-2.667* (0.006)	-3.133* (0.002)
ล่ามภาษามือ	6.067	2.667* (0.006)	-	-0.467 (0.617)
ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน	6.533	3.133* (0.002)	0.467 (0.617)	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อนำคะแนนความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เนื้อหารายการตามลักษณะการให้บริการที่ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงมีความรู้เนื้อหารายการแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการล่ามภาษามือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการชมรายการที่มีล่ามภาษามือมีความรู้เนื้อหารายการสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงค่าเฉลี่ย

ที่ 6.067 และ 3.400 ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงมีความรู้เนื้อหารายการแตกต่างกับชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ความรู้เนื้อหารายการของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการชมรายการที่มีการให้บริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน มีความรู้เนื้อหารายการสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงค่าเฉลี่ยที่ 6.533 และ 3.400 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการล่ามภาษามือกับกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการล่ามภาษามือและบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกัน ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความรู้เนื้อหารายการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยที่ 6.067 และ 6.533 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ คนหูหนวกและคนหูตึง มีความพึงพอใจรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burnham et al. (2008) ที่พบว่า คนหูหนวกและคนบกพร่องทางการได้ยินพึงพอใจต่อจำนวนคำบรรยายที่สอดคล้องกับจำนวนคำในการอ่าน ในการออกแบบคำบรรยายแทนเสียงในงานวิจัยครั้งนี้มีการลดจำนวนตัวอักษรต่อการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้อ่านได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น การให้บริการคำบรรยายแทนเสียงมีความสำคัญต่อกลุ่มตัวอย่างที่บกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ คนหูหนวกและคนหูตึง เพราะกลุ่มคนเหล่านี้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่เป็นภาษาของคนหูปกติทั่วไปด้วย เพราะคนบกพร่องทางการได้ยินและหูหนวกจำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกับคนทั่วไปในสังคม ดังนั้น การอ่านตัวอักษรที่เป็นภาษาเขียนยังคงมีความจำเป็นอยู่ อีกทั้งสื่อสาธารณะที่ให้บริการอยู่ในปัจจุบันให้บริการคำบรรยายแทนเสียงในสัดส่วนที่มากกว่าการให้บริการล่ามภาษามือ ตามกฎหมายเกี่ยวกับการ

เข้าถึงสื่อโทรทัศน์ของคนพิการและคนด้อยโอกาส ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) (ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, 2562) ทำให้การสอนออนไลน์ที่ต้องอาศัยสื่อโทรทัศน์ยังต้องมีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียง เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงเนื้อหาจากสื่อโทรทัศน์

ในส่วนของความพึงพอใจในการให้บริการล่ามภาษามือ กลุ่มตัวอย่างที่บกพร่องทางการได้ยินสามารถใช้ภาษามือเพื่อการเข้าถึงเนื้อหารายการโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากภาษามือเป็นวัฒนธรรมการสื่อสารของคนบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะคนหูหนวก โดยงานวิจัยจำนวนมากยอมรับว่า ภาษามือเป็นภาษาหนึ่งที่ถูกจัดเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อย (Timmermans, 2005) อีกทั้งสถานการณ์ที่การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ได้แพร่กระจายทั่วโลกรวมทั้งในประเทศไทย ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องอาศัยการเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้สอนจะใช้คอมพิวเตอร์จากโรงเรียนถ่ายทอดสัญญาณการสอนไปยังผู้เรียนที่บ้าน การเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจากแบบเห็นหน้าซึ่งกันและกันมาเป็นการเรียนทางไกลนั้น การเรียนการสอนของนักเรียนหูหนวกจำเป็นต้องใช้ภาษามือที่เป็นการติดต่อสื่อสารของนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน โดยเฉพาะนักเรียนหูหนวก (Barberis et al., 2011) จากการศึกษาของ Bosworth et al. (2020) พบว่า บริเวณใบหน้าและริมฝีปากของผู้ที่ปรากฏในจอโทรทัศน์เป็นส่วนที่คนหูหนวกสังเกตมากเป็นพิเศษ ซึ่งในสถานการณ์ที่พิธีกรโทรทัศน์จำเป็นต้องสวมหน้ากากในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย ได้สร้างอุปสรรคการรับรู้ของคนหูหนวกอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงอาจจะมีความจำเป็นที่ต้องนำบริการสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทอื่น เช่น บริการคำบรรยายแทนเสียงเข้ามาร่วมด้วย ในการออกแบบสื่อในครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้ให้ผู้ประกาศสวมหน้ากากอนามัย ซึ่งสามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างอ่านริมฝีปากประกอบกับสังเกตสีหน้า ทำให้มีความพึงพอใจต่อสื่อรายการพยากรณ์อากาศที่นำมาใช้ในการทดสอบ

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรายการโทรทัศน์ที่มีการให้บริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในคราวเดียวกันมากที่สุด (ดูตารางที่ 3) ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Sharma and Rao (2018) ที่ทำการศึกษาเรื่อง "The Combined Effect of Captioning and Sign Language in Understanding Television Content in Deaf" โดยให้คนหูหนวกชมคลิปวิดีโอที่มีคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว และชมคลิปวิดีโอที่มีล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว และให้ชมคลิปวิดีโอที่มีบริการทั้งสองประเภทร่วมกัน ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปวิดีโอที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงและล่ามภาษามือร่วมกัน มีผลคะแนนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปวิดีโอที่มีการให้บริการคำบรรยายแทนเสียงเพียงอย่างเดียว และกลุ่มตัวอย่างที่ชมคลิปวิดีโอที่มีการให้บริการล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงอาจสรุปผลได้ว่า สื่อที่มีการให้บริการล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงไปพร้อมๆ กัน อาจจะทำให้คนหูหนวกและผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินได้สามารถรับรู้ภาษามือผ่านล่ามภาษามือ และรับรู้ภาษาเขียนที่เป็นตัวอักษรผ่านคำบรรยายแทนเสียงไปพร้อมกัน นอกจากนี้ วิธีการผลิตสื่อโทรทัศน์ในรูปแบบนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของศิวนารถ หงษ์ประยูร (2558) ที่เสนอว่า การผลิตรายการโทรทัศน์ควรมีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นล่ามภาษามือและบริการคำบรรยายแทนเสียงไปด้วยพร้อมๆ กัน โดยในการศึกษานี้ให้ความสำคัญต่อการสื่อสารด้วยภาษาเขียนที่เป็นภาษาพูดของคนทั่วไป และภาษามือที่เป็นภาษาของผู้บกพร่องทางการได้ยิน และได้เสนอให้ผู้ดำเนินรายการควรเป็นคนหูหนวกที่มีความสามารถทั้งการอ่านภาษาไทยและการสื่อสารด้วยภาษามือด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาในครั้งต่อไปควรพิจารณาคำบรรยายแทนเสียงที่แบ่งแยกได้อีกคือ คำบรรยายแทนเสียงแบบคำต่อคำ (verbatim caption) คำบรรยายแทนเสียงแบบได้รับการแก้ไข (edited caption)

2. ส่วนการศึกษาล่ามภาษามือควรพิจารณาภาษามือหลายรูปแบบ เช่น ภาษามือแบบตามภาษาไทย (sign-Thai) และภาษามือแบบภาษามือไทย (Thai sign language)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาควรกำหนดจากประชากรคนบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งมีลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันสูง เช่น อาชีพ รายได้ หรือการเปิดรับสื่อ

4. ใช้การเก็บข้อมูลผ่านทางออนไลน์เพื่อให้การศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อย่างสะดวกและปลอดภัยในสภาวะของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

1. การให้บริการเพื่อการเข้าถึงสื่อในกิจการโทรทัศน์ มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเนื่องจากเป็นภาคส่วนสำคัญที่จะผลิตสื่อที่เข้าถึงได้จากคนทุกคน (universal design) แต่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอาจเป็นปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

2. แนวทางการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้เป็นการให้บริการทั้งคำบรรยายแทนเสียง (closed captioning) และล่ามภาษามือ (sign language interpreter) ควรจะสามารถนำไปใช้ในการรายงานสัดส่วนการให้บริการสำหรับการจัดให้บริการล่ามภาษามือ และคำบรรยายแทนเสียงได้ทั้งสองลักษณะการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการได้สามารถปฏิบัติตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรื่อง การส่งเสริมคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2559

3. คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) อาจพิจารณาส่งเสริมการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทนี้ เพราะนอกจากช่วยให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ได้แล้ว ยังอาจช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีประสาทสัมผัสทางการได้ยินที่ถดถอย สามารถเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ด้วยการอ่านคำบรรยายแทนเสียงที่ปรากฏ เนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ (2559), *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 35 ง:* 6-13.

วนิดา ฉัตรวิราคม (2561), "การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์", *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,* 10 (ฉบับพิเศษ).

ศศิธร ทรัพย์วัฒนไพศาล และอนิรุทธ์ สติมั่น, (2555), "ศึกษาผลการใช้บทเรียนมัลติมีเดียเรื่องคำศัพท์ภาษามือไทยโดยการเล่านิทานที่มีผลต่อทักษะการใช้ภาษามือของนักศึกษาล่ามภาษามือไทยวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล", *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย,* 4(2).

ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ (2562), "เรื่องชวนคิดเกี่ยวกับประเภทรายการและสัดส่วนการให้บริการสำหรับการจัดให้บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพในกิจการโทรทัศน์ไทย", *วารสารศาสตร์,* 12(1): 124-188.

ศิวนารถ หงษ์ประยูร (2558), "การพัฒนารายการข่าวทางสื่ออินเทอร์เน็ตทีวี (IPTV) สำหรับคนหูหนวก", *วารสารสุทธิปริทัศน์,* 29(90).

ภาษาอังกฤษ

Bosworth, R. et al. (2020), "Effects of Video Reversal on Gaze Patterns during Signed Narrative Comprehension", *Journal of Deaf Studies and Deaf Education,* 25(3): 283-297.

Branson, J. et al. (2005), *A History of the Education of Deaf People,* Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Burnham, D. et al. (2008), "Parameters in Television Captioning for Deaf and Hard-of-Hearing Adults: Effects of Caption Rate Versus Text Reduction on Comprehension", *Journal of Deaf Studies and Deaf Education,* 13(3): 391-404.

d'Ydewalle, G. and De Bruycker, W. (2007), "Eye Movements of Children and Adults While Reading Television Subtitles", *European Psychologist,* 12: 196-205.

de Linde, Z. and Kay, N. (1999), *The Semiotics of Subtitling,* Manchester: St. Jerome Publishing.

Hanjarwati, A. and Suprihatiningrum, J. (2020), "Is Online Learning Accessible During COVID-19 Pandemic?, Voices and Experiences of UIN Sunan Kalijaga Students with Disabilities", *Nadwa: Jurnal Pendidikan Islam*, 14: 1-38.

Jensema, C. et al. (2000), "Eye Movement Patterns of Captioned Television Viewers", *American Annuals of the Deaf,* 145(3): 275-285.

Sharma, D. and Rao, R. (2018), "The Combined of Captioning and Sign Language in Understanding Television Content in Deaf", *Journal of Communication Disorders, Deaf Study & Hearing Aids,* 6(1).

Szarkowska, A. et al. (2011), "Verbatim, Standard, or Edited? Reading Patterns of Different Captioning Styles Among Deaf, Hard of Hearing, and Hearing Viewers", *American Annals of the Deaf,* 156(4): 363-378.

Timmermans, N. (2005), *The status of sign languages in Europe,* edited by Council of Europe Publishing F-67075 Strasbourg Cedex.

สื่อออนไลน์

กระทรวงศึกษาธิการ (2565), "ศธ.ออกประกาศฯ มาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกระทรวงศึกษาธิการ (เพิ่มเติม ครั้งที่ 1)", สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2566 จาก https://moe360.blog/2022/01/03/3-1-2565/

Aljedaani, W. et al. (2021), "I Cannot See You—The Perspectives of Deaf Students to Online Learning during COVID-19 Pandemic: Saudi Arabia Case Study", retrieved 19 February 2022 from https://www.researchgate.net/publication/356424380_I_Cannot_See_You-The_Perspectives_of_Deaf_Students_to_Online_Learning_during_COVID-19_Pandemic_Saudi_Arabia_Case_Study

Barberis, D. (2011), "Language Resources for Computer Assisted Translation from Italian to Italian Sign Language of Deaf People", retrieved 19 February 2022 from https://www.researchgate.net/publication/231420796_Language_Resources_for_Computer_Assisted_Translation_from_Italian_to_Italian_Sign_Language_of_Deaf People

Li, G. and Kawabata, Y. (2021), "Effects of Open Caption Telop Color on Value Perception in the News Context: From the Tone Perspective", retrieved 19 February 2022 from https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/col.22724

Sasamoto, R. et al. (2016), "Telop, Affect, and Media Design: A Multimodal Analysis of Japanese TV Programs", retrieved 19 February 2022 from https://www.researchgate.net/publication/310755391 _Telop_Affect_and_Media_Design_A_Multimodal_Analysis_of_a_Japanese_TV_Program